

Lezen: Prediker 3:1-4:6

Tekst: Prediker 4:6

Bijzonderheid: laatste preek voor de vakantie

Het is weer vakantietijd. Enkele mensen zijn al weg geweest. Of op dit moment. Heel wat anderen gaan er de komende weken even vandoor. En mijn vraag is: wat moet je daar nu van vinden? Er is een aantal vragen dat je dan zou kunnen stellen. Wordt vakantie niet veel te veel overgewaardeerd? Is het voor sommigen geen vlucht uit de realiteit? En is dat wel goed? Heb je recht op vakantie omdat je zo hard gewerkt hebt? Heb je je zelfs zo kapot gewerkt dat je er enorm aan toe bent? Kun je wel de toerist uithangen rond een zee waarover zoveel vluchtelingen dagelijks Europa proberen te bereiken? Neem je ook vakantie van geloven? Of verdiept het zich juist op reis? Hoe ga je om met het nieuws als je op vakantie bent? Vind je het fijn even niet op de hoogte te zijn? Hoe ga je om met het feit dat er mensen zijn die niet op vakantie kunnen? Wat vindt God van vakantie? En moet je je schuldig voelen? En zo zijn er meer vragen te stellen.

Ik wil met de dienst van vanmorgen ons daar een beetje bovenuit tillen. Met dit beeld:

Slide Twee foto's (één van een open hand en één van twee vuisten)

Laten we lezen: **Prediker 3:1-4:6**

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

En weer is een seizoen voorbijgevlogen. Je kunt je misschien nog wel herinneren hoe je vorig jaar op vakantie was. Wat je voornemens waren voor als je thuiskwam. En je weet dus ook hoe die voornemens al of niet uitgekomen zijn. In ieder geval was het een seizoen van allerlei uitersten. Je zou kunnen zeggen dat Prediker 3:1-8 ons leven weergeeft. Er gebeurt zoveel. En het is moeilijk bij elkaar te plaatsen. Allerelei gebeurtenissen, handelingen, gesprekken, gevoelens en omstandigheden komen bij je langs. Wat is het toch veel.

2

En dan is er al dat gezwoeg van ons mensen. Een kerk wordt draaiend gehouden. Maar veel intenser nog: een economie wordt draaiend gehouden. Een gezin wordt draaiend gehouden. Opleidingen slokten veel van onze tijd op. Ons bedrijf lijkt niet zonder ons te kunnen. Of juist wel en dat is misschien wel extra pijnlijk. Wat levert ons zwoegen uiteindelijk allemaal op?

Prediker roept jou op om van het leven te genieten. Om rust te vinden en vrolijkheid te vieren. Te midden van het onrecht in deze wereld. Te midden van dit sterfelijke bestaan. Te midden van onderdrukking en jaloezie. Van alle angst en onrust. Te midden daarvan is daar ineens onze tekst.

Twee vuisten. Eén hand. Een preek in vijf meditaties met na iedere meditatie een lied. Met als overkoepelend thema:

Slide   **God gunt je rust**

Slide   Ontspannen – krampachtig

Zijn er dingen waar je slecht van slaapt? Ik heb ze wel. Van die nachten. Dat je de slaap niet kan vatten. Onrustig woel je je dekens los. Je verandert van je ene zij naar je andere. Op je rug lig je naar het plafond te staren. En hoe harder je probeert, hoe verder de slaap weg lijkt.

Het is moeilijk om niet krampachtig met dingen om te gaan. Vaak denk je toch dat je zelf de sleutel in handen hebt. De sleutel tot een oplossing. *Jij* moet het doen. In je hoofd voer je steeds weer dat ene gesprek. Zet je alle dingen die je moet doen in gedachten op een rijtje. We willen controle. En we willen overzicht.

3

Is dat verkeerd?

Nou nee, niet per se. Zo werkt het nou eenmaal. En toch... Jezus maakt er een kanttekening bij. Maak je geen zorgen voor de dag van morgen. Die heeft genoeg aan zijn eigen last. Een prachtige zin. Je voegt door al je zorgen niets toe. Jouw wakker liggen is nergens goed voor. Het is een teken er van dat jij

de boel goed wilt regelen. Maar meer nog lijkt het alsof je bestaan er van af hangt.

God geeft het zijn beminden in de slaap. Of, zoals je ook kunt vertalen: God geeft zijn beminden de slaap. Op dat niveau moet je wakker liggen ook zien. God is het die je rust gunt. Ontspanning. Dat je de boel de boel laat. Dat je de volgende dag aan hem overlaat. Dat je gerust kunt slapen. En uitgerust wakker wordt. Slaap is de ultieme vorm van ontspanning. We hebben dat nodig.

Om goed te kunnen slapen moet je in ieder geval beseffen dat God zorgt. Vandaag. In de nacht. En morgen weer. Dat is hoe hij zichzelf noemt. 'Ik zal er zijn'. Dat is wat hij elke keer weer waarmaakt. Daarmee is je slapeloosheid misschien niet meteen opgelost. Daar kan zoveel achter zitten, dat weet ik ook wel. Het kan wel helpen om ook als je wakker ligt ontspannen te blijven. En het jezelf voor te houden. Ook als ik moe opsta zal God zorgen. Het bevrijdt je van krampachtig op zoek zijn naar rust.

Zingen: ***Psalm 127:2***

Slide Overgave – vechten

God gunt je rust. Dat is het thema van onze tekst. God gunt je rust. Gunnen, dat komt uit het Hebreeuws. Het is hetzelfde

woord als genade. In het dagelijkse leven gebruiken we het woord 'genade' als het vechten over is. Als ik vroeger onder lag in een gevecht met vriendjes. En hij zou mij even een ribbenteller geven met zijn knokkels. Dan riep ik 'genade!' En dan stopte het gevecht. Het was over. Genade en vechten sluiten elkaar blijkbaar uit.

Je ziet datzelfde bij Jakob. Als hij met God in gevecht is. Een nacht vol onrust en beweging. En dan, tegen het ochtendgloren, is de strijd voor Jakob verloren. God is sterker. En dan smeekt hij om genade: ik laat u niet gaan, tenzij u me zegent. Dat is hetzelfde. Genade. Zegen. God die goede dingen over je zegt. Die je leven en liefde belooft. Als jij weerloos bent en je verloren voelt. Juist dan krijgt God de ruimte. Zoals Paulus later ook belijdt.

Jou is geleerd om vechtend in het leven te staan. Zo is de maatschappij. Je moet je best doen om te overleven. Tegen slag bestrijden. Tegenstand overwinnen. Jezelf redden. Dat is een heel gevecht. Want de wereld is hard. De maatschappij vergt het uiterste van je. En zeker, velen van ons redden zich best. Houden zich staande in deze wereld.

Overgave is voor mensen een moeilijk begrip. Hoe doe je dat? Soms helpen omstandigheden. Als alles je uit handen geslagen wordt. Dan moet je wel. Dan leer je het door schade en

schande. Maar als het zijn gangetje gaat? Het leven. Hoe moet het dan?

Ik heb er geen recept voor. Ik weet niet hoe jij jouw gevecht met God moet stoppen. En dat gevecht speelt zich steeds weer af op andere manieren. Wat ik wel leer van de Bijbel is dat je bij God tot rust mag komen. Je hoeft je niet groot te houden. Je geloviger, stoerder, steviger voor te doen dan je bent. Bij hem mag je je harnas laten zakken. En in de kerk kan dat dus ook. Zondaars zijn we hier. We hoeven ons plekje niet te bevechten. Je mag je aan elkaar overgeven. Omdat je niet geoordeeld wordt door de ander. Laat staan veroordeeld.

Zo mag de gemeente een plek van overgave zijn. Omdat Jezus hier is. Daar zijn we vaak nog ver van verwijderd. Maar het is wel het ideaal waar de Geest hard aan werkt. Zodat wij ons kunnen overgeven. Aan de Heer. En aan elkaar.

6

Zingen: **Gezang 169:2**

Slide   Loslaten – vasthouden

De kunst van het loslaten. Loslaten is lastig. Daarom vind ik het een prachtig beeld dat Prediker in onze tekst oproept. Eén hand. Open. Je houdt niks vast. En twee vuisten. Gebald. Gesloten. Vasthouden.

Rust heeft blijkbaar te maken met loslaten. Je houdt het niet vast. Je opent je handen en het wordt je gegund. Ik heb in Nieuwerkerk een keer een cursus gegeven over loslaten. Daar ging het vaak over de opvoeding van onze kinderen. Dus over het loslaten van je toekomst. Hoe geef je een volgende generatie de ruimte? Loslaten in je opvoeding. Dat kan alleen als je gelooft in Gods zorg.

We zijn een kerk van de kinderdoop. Daarmee belijden we als gemeente dat ons leven in handen van de Heer ligt. Niet alleen het leven van dat kleine kind. Maar ook dat van ons allemaal. Persoonlijk. En de gemeente als geheel. God wil ons iedere doop weer leren vertrouwen. Dat hij zorgt. Dat bij hem de toekomst zeker is.

We mogen een voorbeeld nemen aan een kleine dopeling. Het kind wordt gedragen. Kan nog helemaal niets. Maar Jezus kan alles. En zal zijn ruimte nemen in het leven van dat kleine joch. Dat weerloze meisje. Daar mogen we op vertrouwen. Ook voor onszelf. Jij hebt je toekomst niet in handen. Hoe hard je ook in je vuisten knijpt. Een slapend kind voorin de kerk. In slaap gewiegd door de monotonie van de preek. Door de muziek die rust geeft. Door de warmte van moeder of de rust van vader. Zo onwetend van de wereld om zich heen. Zo veilig. Zo veilig.

Zo mogen wij alles loslaten. En schuilen bij God. Bij hem ben je veilig. Bij hem alleen.

Zingen: **Psalm 131:2**

Slide   Tevreden – jaloers

Het gras bij de buren. Hoe ziet dat er uit? De vakantie van je vrienden. Hoeveel verder gaan zij? De kledingmaat van je vriendin. Hoe kijk je daar naar? De cijfers van je klasgenoot. Hoe jaloers kun je zijn?

Het zit in ons. Sinds de zondeval. Vergelijken. In het tiende gebod zegt God ons niet jaloers te zijn. Niet begerig te kijken naar wat hij aan een ander gegeven heeft. Tevreden te zijn met je eigen portie. Omdat *dit* de manier is waarop hij voor *jou* zorgt.

8

Ik zie ook nog wat anders. En dat is de behoefte om gewaardeerd te worden. Wat groei je als je een compliment krijgt van iemand waar je tegenop kijkt. Of als iemand die zelf heel populair is op FB reageert op jouw bericht. Met een like. Of beter nog: een fijne reactie. We hebben er allemaal behoefte aan.

En wat worden we vaak teleurgesteld. Wat wil je. Als je het van mensen verwacht. Het mooie is: bij God gaat dat al

automatisch. Hij is blij met wie je bent. Jezus stelt in de Bergrede dat we de dingen niet moeten doen om bij mensen in een goed blaadje te komen. Hij weet hoe verleidelijk dat is. En hoe we daar ons best voor willen doen.

Bij God is dat niet nodig. Om je best te doen om gewaardeerd te worden. Hij kent je sores en je verdriet. Hij weet van je zonden en je gevecht om overeind te blijven. Maar dat is niet bepalend voor zijn beeld van jou. Jezus is dat. Door hem houdt God meer van je dan wie dan ook in deze wereld. De almachtige Heer ziet je met liefde aan. Via Jezus.

En dus hoef je niet jaloers te zijn. Op wat mensen kunnen. Hebben. Of wie ze kennen. Jouw waardering zit diep van binnen. God ziet je vol liefde. Dan leer je hem vertrouwen door naar Jezus te kijken. En ben je vervolgens ook tevreden met wat hij je geeft.

Zingen: Psalm 37:1,2

Slide   Rust – werk

Onze tekst is een prachtige tekst. Je ziet het voor je. Van die vuisten. Alsof je het zelf moet vasthouden. Alsof je het zelf moet bevechten. Zo staan we vaak in het leven. Zo doen we ons werk. Krampachtig. Vechtend. Vasthoudend. Jaloers.

Zonder rust. Want je moet jezelf toch redden. Je moet toch overeind blijven.

We kijken de komende weken de Tour de France. We zullen valpartijen zien. Of materiaalpech. Dan zie je altijd even een beslissingsmoment: of er gekoerst wordt of niet. Maar principe is dit: De Tour wacht nooit. Dat is het gezegde. Dat is de praktijk. De Tour wacht op niemand. Hoe hard je ook valt. Hoeveel pech je ook hebt.

Dat is het beeld van het echte leven. En dus moet je overeind blijven. Doorgaan. Volhouden. Beide vuisten klem je om je stuur. Beide vuisten vol gezwog en najagen van wind. De Tour wacht op niemand. Het leven gaat door. En voor je het weet sta je buitenspel.

Maar bij God niet. Hij draait de boel om. Wil hij dat je je werk doet? Zeker. Daar is de Bijbel vol mee. Maar wel in alle rust. Dat *hij* je leven maakt. Dat hij je overeind houdt. En als je valt, dat hij je overeind helpt. God gunt je die rust. Genade is dat. Vanuit die rust mag je op je werk opereren. Jouw werk redt je niet. Je positie niet. Je geld niet. God redt.

Is dat flauw? Nou, ik denk het niet. Want we weten het echt wel. Maar de vraag is: wat we belijden, beleven we dat ook? *Leven* we dat ook? Wat laat je zien? Als je een bedrijf mag runnen? Als je een vervelende opdracht krijgt van je

werkgever? Als je je werk kwijt raakt? Als je op school moeite hebt om mee te komen? Wat laat je zien?

Een hand vol rust. Dat is wat God je geeft. Dicht bij hem mag je elke dag die rust vinden. En dan kun je ook gerust op vakantie. Niet omdat je het verdiend hebt. Maar omdat God het je gunt. Hij wil zijn zegen verbinden aan wie zo rust vindt bij hem. Dan re-creëer je. En geeft God je nieuwe krachten.

Amen